

En europeisk åklagarmyndighet i Sverige (SOU 2020:74)

Tullverkets ställningstagande

Allmänt

Tullverket har granskat förslagen mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur de kan komma att påverka myndighetens verksamhet. Det konstateras att tullbrott, under vissa angivna förutsättningar, omfattas av Eppos behörighet. Detta innebär att Tullverket kommer att vara en av de myndigheter som kommer att kunna inleda och utreda brott som faller under Eppos behörighet. Mot bakgrund härav lämnas följande allmänna synpunkter.

Tullverket delar utredningens uppfattning att skillnaden för Tullverket, om man bortser från regleringen om teknisk spårning, främst kommer att bestå i att en ny aktör uppträder i Tullverkets verksamhet. Samtidigt vill Tullverket uppmärksamma att det som utredningen anger i kapitlet om konsekvenser kring osäkerhet om it-kostnader och att dessa kan drabba andra än åklagarväsendet även torde gälla för Tullverket.

Teknisk spårning

Utredningen föreslår att det införs en uttrycklig lagreglering av spårning av föremål med tekniska metoder för att möta Eppo-förordningens krav angående denna åtgärd. Det finns ett särskilt yttrande skrivet av två experter som menar att skälen bakom en lagreglering inte är hänförliga till Eppo-förordningen och att svensk rätt uppfyller kraven i Eppo-förordningen även om utredningens förslag avseende teknisk spårning inte genomförs. Tullverket anser att det förvisso i grunden är positivt att utredningsåtgärder lagregleras då en reglering ökar rättssäkerheten. Att endast lyfta ut och lagreglera en särskild spanings- och utredningsåtgärd på detta sätt kan dock få andra rättsliga konsekvenser. Tullverket anser därför att det i det fortsatta lagstiftningsarbetet bör övervägas vidare vilka krav Eppo-förordningen ställer när det gäller reglering av spårningsutrustning och, om bedömningen görs att en sådan reglering krävs, vilka rättsliga konsekvenser det får att införa denna reglering.

När det gäller de lämnade förslagen om spårningsutrustning vill Tullverket framföra följande.

Tullverket är positivt till utredningens förslag att koppla teknisk spårning till de brott där det i straffskalan föreskrivs fängelse i två år eller mer samt att förberedelse och stämpling till sådana brott innefattas. Detta innebär att det finns möjlighet för Tullverket att använda teknisk spårning vid olika typer av smugglingsbrott av normalgraden vilket är av synnerlig vikt för Tullverkets brottsbekämpning.

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 27 § gällande protokollet om teknisk spårning behöver det inte framgå vem eller vilka som har deltagit i ingripandet. Detta är en angelägen begränsning eftersom det är en förutsättning för att Tullverkets arbetsmetoder inte ska röjas samt Tullverkets medarbetares personliga säkerhet behållas. Det är också bra att det uttrycks tydligt i författningskommentaren till 29 b § att det är Tullverket som fattar beslut om tillstånd till teknisk spårning i sina ärenden.

I den föreslagna 22 c § föreslås en bestämmelse som reglerar att positioneringsutrustningen ska avlägsnas eller göras obrukbar på annat sätt när beslutet om teknisk spårning har upphävts eller löpt ut, om det kan ske utan risk för ändamålet som har föranlett spårningen. Uttrycket "görs obrukbar på annat sätt" definieras inte särskilt. Tullverket ser gärna att det i den fortsatta beredningen tydliggörs vad som menas med uttrycket och hur det ska tolkas. Skulle det t.ex. kunna tolkas på det sättet att det är tillräckligt att spårningsutrustningen stängs av? Det är angeläget att Tullverket kan använda spårningsutrustningen för att lokalisera utrustningen i syfte att säkerställa att ett avlägsnande kan göras på ett säkert sätt. Detta behov kan föreligga även om tillståndet för den tekniska spårningen har upphävts eller löpt ut. Det är därför önskvärt att det i den fortsatta beredningen klarläggs att formuleringen i bestämmelsen kan tillämpas på det sättet att spårning får användas för att lokalisera positioneringsutrustningen även om tillståndet har upphävts eller löpt ut.

Tullverket anser vidare att det saknas utredning och bedömning om behovet av en reglering i polislagen gällande verkställighet av ett beslut om teknisk spårning. Tullverket anser att det finns ett behov av att vid verkställighet av besluten om teknisk spårning ha möjlighet att bereda sig tillträde till en plats som annars skyddas mot intrång, som exempelvis ett garage, för att installera eller avlägsna positioneringsutrustningen. Det är önskvärt att det i den fortsatta beredningen övervägs om det i polislagen kan tas in en bestämmelse om att ett beslut om teknisk spårning även innefattar en rätt att bereda sig tillgång till t.ex. garage, lagringsplats eller liknande. För det fall det inte anses kunna tas in en sådan bestämmelse bör det övervägas om det på annat sätt kan tydliggöras att det när ett beslut om teknisk spårning verkställs är möjligt att bereda sig tillträde till sådana utrymmen.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Micaela Nordberg. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och rättschefen Karin Erlingsson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Tullkriminalavdelningen

Underrättelseavdelningen